

University
of Stavanger

«Opptaksprøver nå og i framtiden –
innhold og relevans i høyere
musikkutdanning»

*“Entrance exams now and in the future –
content and relevance to higher music
education”*

Nordisk gehørpedagogisk konferanse

Nordic ear training pedagogic conference

Stavanger, 23-24 February 2023

Contents © the authors 2023.

Edit and layout by Esa Lilja 2023.

Front cover: Guidonian hand from a manuscript from Mantua, last quarter of 15th century (Oxford University MS Canon. Liturg. 216. f.168 recto) (Bodleian Library). *Wikimedia Commons*. Back cover: Bjergsted 1, Entrance to the Faculty of Performing arts, <https://www.uis.no/nb/fakultet-utovande-kunsthogskolen-i-stavanger>.

Practical information

Useful phone numbers

Esa Lilja: +47 482 16 493

Theodor B. Onarheim: +47 411 23 937

Emergency numbers: 110 (fire), 112 (police), 113 (ambulance).

Wifi

Eduroam users can connect using their Eduroam account.

Guest network: Uis-gjestenett

Guest username: pedagog

Guest password: 3038

Conference website

<https://www.uis.no/en/research/ear-training-pedagogic-conference>

In the conference website you can find e.g., information about transportation and a link list to entrance exams in various music institutions.

Conference venue

The conference takes place in the Eikenes hall, Bjergsted 1, Fakultet for utøvende kunstfag, Universitetet i Stavanger.

Program

Thursday 23.2.2023

10:00 Coffee and registration

10:30 **Opening words:** Esa Lilja

10:45 **Maria Medby Tollefsen:** Digitalt grunnkurs i gehør og musikkteori

11:15 **Fabio Ferrucci:** Entrance exams, skills and curriculum renewal: the Parma experience

11:45 **Anne Katrine Bergby:** Digitale opptaksprøver anno 2017 – hva kan vi lære av historien?

12:15 Lunch

13:15 **Hilde S. Blix:** Erfaringer med opptaksprøvene i gehør og teori – studentperspektiver

13:45 **Christian Primberg:** Musikklinjene i videregående skole – sett fra Tromsø

14:15 Coffee

14:45 **Maria Medby Tollefsen, Esa Lilja, Laura Gorbe-Ferrer:** Entrance exams for higher music education: A cross-institutional development project in four stages

15:15 **Common debate.** Moderated by Esa/Maria

16:15 End of program

c. 19:00 **Conference dinner,** details TBA

Friday 24.2.2023

09:45 Opening words

9:46 **Grete Vargeid:** Flerstemte Prima Vista-øvelser

10:16 **Inge Bjarke:** Intervaller - fænomen og læring

10:46 Coffee

11:15 **Mari Skogly:** “What’s in it for me?” Gehør/Hørelære - Relevans for studentenes praksis

11:45 **Maura Capuzzo:** Why music theory is essential in higher music education?

12:15 Lunch

13:15 **Laura Gorbe-Ferrer:** “Ear training” at the entrance exams in Spain: Description of the content and skills implicitly addressed

13:45 **Esa Lilja:** Music theory as a regulative system: A case of harmony analysis in entrance exams

14:15 Coffee

14:45 **General discussion**

15:45 Closing words

16:00 End of the conference

Abstracts (in the program order)

Maria Medby Tollefsen: *Digitalt grunnkurs i gehør og musikkteori*

I takt med den digitale utviklingen, lærer stadig flere barn og unge seg å spille og synge på andre måter og på andre arenaer enn tidligere. Tjenester som YouTube har tilgjengeliggjort musikkundervisning for brukergrupper som kanskje ikke ville oppsøkt kulturskolen eller det lokale korpset eller koret, og digitale musikkurs og tutorials er derfor til nytte og glede for mange. Enkelte når langt på instrumentet gjennom å lære på denne måten. Stadig oftere møter vi på søkere til høyere utdanning som har lært seg musikk gjennom en slik type undervisning, eller som har lært seg å spille utenom de etablerte musikkopplæringsinstitusjonene.

Når barn og unge lærer å spille eller synge gjennom etablerte institusjoner som kulturskole, korps og kor, introduseres de ofte for notesystemet, for musikkfaglige begreper og for grunnleggende gehør- og musikkteori som en del av opplæringen. Dette er ikke nødvendigvis tilfelle dersom de har lært å spille gjennom digitale kurs, eller dersom de er autodidakte. For slike utøvere kan møtet med opptaksprøven til høyere utdanning og med selve musikkstudiet være brutalt; det kreves god kjennskap til notesystemet og til terminologi, samt grunnleggende gehør- og musikkteoretiske ferdigheter, for å bestå opptaksprøven og for å henge med i studieprogresjonen.

Vinteren 2022 besluttet ledelsen ved Musikkonservatoriet i Tromsø at det skulle lages et digitalt grunnkurs i gehør og musikkteori, slik at fremtidige søkere som mangler opplæring i fagene har tilgang på undervisning, uavhengig av faktorer som bosted og økonomi. Kurset skulle være på norsk, det skulle ikke kreve forkunnskap, og det

skulle både tilby gjennomgang av fagstoff og tilstrekkelig med øvingsmateriale.

Sammen med kollega Andreas Fliflet gikk jeg løs på oppgaven med å lage et slik kurs. Kurset er bygget rundt prinsippet om erfaringsbasert læring, og inneholder derfor en stor mengde øvelser og interaktive oppgaver, i tillegg til videoer der ulike temaer gjennomgås.

Del 1 av kurset var ferdigutviklet i juli, og kan nå brukes av alle og enhver. Vårsemesteret 2023 planlegger vi å lage en del 2 til kurset. Målet er at de to kursdelene til sammen skal dekke pensumet opptaksprøven i teori og gehør forutsetter.

I presentasjonen vil jeg si noe om arbeidet med å lage kurset, samt demonstrere de ulike delene av kurset.

Fabio Ferrucci: *Entrance exams, skills and curriculum renewal: the Parma experience*

Since 2015 Conservatorio di Musica “Arrigo Boito” in Parma (Italy) has become the pivotal centre of ear training renewal process in Italy, thanks to the international network “Sentiamoci a Parma”. The large degree of didactic autonomy granted and the chance of getting in touch with several approaches and methodologies has led to deep changes both in the entrance exams program and in the curriculum definition at our Institution, affecting not only this single subject, but the whole course of study. We’ll outline the state of the art of the Italian vertical curriculum in Ear training and how Parma Conservatory is trying not only to redefine attitudes, knowledges and skills, but to share and improve expertise in this field as well.

Anne Katrine Bergby: *Digitale opptaksprøver anno 2017 – hva kan vi lære av historien?*

I denne presentasjonen ønsker jeg å ta et tilbakeblikk på prosessen som ledet fram til nye digitale opptaksprøver i gehør og musikkteori våren 2017. Kunnskap om foranledningen, føringene, forskningsgrunnlaget, metoden og implementeringen kan gi perspektiver og kontekst til våre diskusjoner om «Opptaksprøver nå og i framtiden – innhold og relevans i høyere musikkutdanning», og kanskje kan vi dra nytte av erfaringene fra den gang når nye opptaksprøver skal utvikles.

Hilde S. Blix: *Erfaringer med opptaksprøvene i gehør og teori – studentperspektiver*

De nye opptaksprøvene i gehør og teori i Norge ble utviklet og tatt i bruk i 2017. Prøvene består av større grad av multiple choice-oppgaver og er mindre omfattende enn tidligere opptaksprøver. Det er ikke foretatt noen større evaluering av denne endringen, og det er samtidig skjedd en del endringer i videregående skole som studiestedene rekrutterer fra. Det vil også si at søkerne kan ha andre forutsetninger og holdninger til hva som bør være kriterier for å komme inn på utdanningene. I dette paperet vil jeg presentere resultater fra en spørreundersøkelse med en liten gruppe studenter fra UiT Musikkonservatoriet om deres meninger om opptaksprøver i gehør og teori. Studentene ble spurt hva de husker fra opptaksprøven, syns om prøven de tok, og hva de mener er viktig at en slik prøve inneholder. Undersøkelsen vil potensielt si noe om hva studentene vektlegger og forventer når de søker opptak ved høyere utdanning i musikkutøving.

Christian Primberg: *Musikklinjene i videregående skole – sett fra Tromsø*

Kongsbakken videregående skole i Tromsø den største skolen med musikk-dans drama i Nord-Norge, og har en elevmasse som er svært spredt, både geografisk og i faglig nivå. Elevenes mål og motivasjon varierer, og undervisningen i musikkfagene må derfor differensieres på en måte som ivaretar alle elevene, enten de skal videre til studier i andre fag, eller de skal fortsette med høyere musikkutdanning. En av oppgavene til skolen blir derfor å forberede elevene til opptaksprøve på videre musikkstudier, både instrumentalt og gehør/teori.

I 2020 kom det ny fagplan for musikkfagene i videregående skole. Selv om fagene har beholdt navn og timetall, er strukturen og innholdet etter min mening endret. Dette har ført til en diskusjon rundt om i landet om hvilket fag kjerneelementet gehør skal ligge under. Plassering av gehør kan få store følger for elevene, fordi faget «Musikk i perspektiv» er obligatorisk for alle, mens «Musikk fordypning» er et valgfag. «Musikk fordypning» kan ikke velges av elever i 3. klasse som ikke har hatt fremmedspråk på ungdomsskolen.

På Kongsbakken vgs har vi kommet fram til en modell hvor vi slår sammen fagene «musikk i perspektiv» og «musikk fordypning» til et 10 timers fleksibelt fag som er obligatorisk for alle i VG2. Målet er at elevene skal få et mere helhetlig fagtilbud i musikkteori og gehør. Så langt er tilbakemelding fra elevene positive, både når det gjelder mindre arbeidspress og forståelse av hvordan de ulike musikkfagene utfyller hverandre. I tillegg gir den endrede organiseringen oss muligheten til å ha et tolærer-system i de fleste timene, noe som igjen gjør det enklere å tilpasse undervisningen til elever som trenger ekstra støtte, og elever som trenger flere utfordringer i faget.

For de sterkeste elevene, er det også mulig å søke seg inn på et talentprogram som drives hovedsakelig sammen med konservatoriet i Tromsø. I dette programmet kan elevene få sin

hørelæreundervisning, hovedinstrument og kammermusikk på konservatoriet. Talentprogrammet er med på å differensiere undervisningen, og er et viktig tiltak for å inspirere og gjøre elevene bedre rustet for et utdanningsløp i høyere musikkutdanning.

Maria Medby Tollefsen, Esa Lilja, Laura Gorbe-Ferrer:
Entrance exams for higher music education: A cross-institutional development project in four stages

The entrance exam in Norway is used nation-wide in all higher state music education institutions, and for all musical orientations (classical, jazz, others). The current entrance exam was put in use in 2017, and it is still in use today.

Over the past five years, many of us teaching music theory and aural skills have experienced problems that can be linked to entrance exams: 1) The differences between students and their level of knowledge and skills are greater than before. 2) The weakest students do not know the basics, and it is more difficult to get them through the education. 3) We don't get sufficient information as to students' skills, making it difficult to adapt teaching to students' prior knowledge and to divide them into homogeneous groups.

Our project aims to review and develop the national entrance exam. The project has four stages:

1. Compare entrance exams in Norway now and before
2. Compare entrance exams in Norway and the world
3. Review what knowledge and skills should be measured; make revisions and formulate a new exam.
4. Prepare the YouTube generation for higher music education.

Currently, we are on stage one. We did the old entrance exams (those in use before 2017) with this year's first-year students in three institutions (UiT, UiS, NMH) in the beginning of the autumn semester 2022. We compared students' performance in the old test and the current digital test they took in February 2022. The results clearly indicate, for example, that the new test is significantly easier than the old one, and that there is a great degree of variation in students' skills.

Grete Vargeid: *Flerstemte Prima Vista-øvelser*

Denne øvelsessamlinga er laget som et tillegg til Hørelære. Med på notene av Niels Eskild Johansen (2006), og følger progresjonen i denne fra kapittel 2 til 13. Øvelsene skal gi elevene mulighet til å øve toneutvalget i hvert kapittel i en flerstemt sammenheng.

Et mål med øvelsessamlinga er å utvikle elevenes auditive forestilling av flerstemte musikalske forløp. Et annet mål er at elevene skal få erfaring med de sidene ved å synge flerstemt som går på å måtte tilpasse seg andres intonasjon og puls. I tillegg skal øvelsessamlinga gi trening i rask avkoding av notebilder med flere notesystem. Lytt og bytt-øvelsene skal stimulere til fokusert lytting og memorering av musikalske forløp.

Inge Bjarke: *Intervaller - fænomen og læring*

Med dette materiale har jeg ønsket at bidrage med undervisningsidéer og -metoder indenfor intervallæring på konservatorieforbereende niveau.

Det er desværre min erfaring at mange elever ved studiestart ikke er sikre nok i den basale intervallhøring, hvilket er hæmmende for den videre undervisning i hørelære.

Jeg håber derfor materialet kan være til inspiration for lærerne, samtidig med at det til en vis grad kan bruges til selvstudium.

Materialet er et PUV-projekt, og kan frit downloades fra SDMKS hjemmeside – se <https://www.sdmk.dk/om-sdmk/paedagogisk-udviklingsvirksomhed/intervaller-faenomen-og-laering>.

Mari Skogly: *“What ’s in it for me?” Gehør/Hørelære - Relevans for studentenes praksis*

Etter 20 års erfaring som pedagog innenfor gehør, hørelære og musikkteori leter jeg stadig etter nye innfallsvinkler og metoder i min pedagogiske praksis. Den siste tiden har jeg forsket på mulige måter å koble emnet tettere opp mot låtskriving og låtskrivingsteknikker.

Ved BA i Populærmusikk tar vi hvert år inn 30 studenter som er utøvere på vokal, tangent, gitar, bass, slagverk eller live-elektronikk. Studentene er først og fremst utøvere, men de fleste er også låtskrivere i større eller mindre grad.

Våre studenter er veldig praksisorienterte og mange starter hos oss som allerede etablerte artister eller er godt på vei som utøvende musikere, låtskrivere og noen også som produsenter.

I mange år har flere institusjoner i Norge (og Skandinavia) praktisert en knytning mellom Gehør/Hørelære og Samspill-emner. Siden låtskriving (ved siden av samspill) er en inspirerende praksis hos våre studenter, ønsker jeg å se på mulige måter å gjøre teoretiske elementer relevant for studentene ved å linke til deres allerede pågående låtskrivingspraksis.

Min hensikt med denne utforskningen er å motivere våre studenter til å ha større ønske om å tilegne seg materiell fra gehør-emnet, ved å umiddelbart vise til relevante bruksområder.

Maura Capuzzo: *Why is music theory essential in higher music education? The Venice Conservatory B. Marcello case.*

What is the purpose of music theory in higher education and why teaching music theory is fundamental? Because it helps the comprehension of the past and of the contemporary period. Because it delivers and explains the links between the awareness gained from music history classes and the technicality of the harmony courses. Because it empowers upcoming performers, composers, conductors, and teachers and helps them to understand the needs of past and present times and its future implications. Because it widens the perspectives set by history and harmony courses.

Music theory is a key requirement in the complexity of contemporary times: performers, conductors, composers, and music teachers all call for quality cultural background in order to cope with different repertoires, styles, musical systems, and contemporary music's needs. The academic establishment has the responsibility to come up with training solutions at this regard.

Until 2010, music theory in Italy was only taught at the beginners' course "*Teoria e Solfeggio*". It is a basic, down to earth music theory course exclusively associated with the tonal system. In those years the first part of a ten-year restructuring was eventually accomplished: upgrading Italian Conservatories to higher education system to match international academic standards. At that time, the group "*Teoria Ritmica e Percezione Musicale*" (six professors, mostly composers and conductors) of the Venice Conservatory braved the establishment and started to promote music theory at the academic level. Only two conservatories dared to introduce music theory. In recent years, hardly ten conservatories out of fifty-five added it. The introduction of music theory constantly face obstruction from teachers and conservatory leaders who think music institutions as being devoted exclusively to instrument

training and performance. Music theory is not perceived as a comprehensive discipline offering multiple perspectives.

How can we make music theory beneficial to modern conservatory students? How to avoid bringing it down to a mere boring list of different scale systems or chord systems? What exactly makes music theory a discipline that matches the comparison with history and harmony classes in a conservatory?

To come up with solutions, the “*Teoria Ritmica e Percezione Musicale*” group choose to explore this issue from a composer perspective, regardless of the musical era they belong to.

We suggest music theory be taught by guiding students from listening to theoretical understanding, and not the other way around, starting from the analysis of a score to reach the understanding of the theory that lies beneath. This way cuts off prejudices and misunderstandings and stimulate students’ curiosity.

The topics of our course are: Acoustic and Psychoacoustic, Timbre and Technology in the 20th and 21st centuries, Rhythm (from Middle Ages to Messiaen), and the main speculative and regulative systems from the Carolingian Octoechos to the 20th century.

Laura Gorbe-Ferrer: *“Ear training” at the entrance exams in Spain: Description of the content and skills implicitly addressed*

I am a Spaniard teaching at the Norwegian Academy of Music since August 2019, and this year’s conference topic, “Entrance exams now and in the future – Content and relevance to higher music education”, is ideal for presenting the musical tradition I grew up in.

The entrance exams will be the perfect excuse to explore: the music education system, how the conservatories are organized, the “fixed-solfège” tradition, and its implications within the “ear training” field.

By describing different entrance exam models, we will analyze the implicitly addressed skills and their connection to other educational levels.

Esa Lilja: *Music theory as a regulative system: A case of harmony analysis in entrance exams*

Carl Dahlhaus divides music theory into three interlocking paradigms: speculative, regulative, and analytic. Speculative music theory is about the ontology of music, including mathematics, acoustics, and formation of new theories. Regulative music theory teaches fundamental vocabulary and gives practical guidelines as to how to make music. Analytical music theory concentrates on analysis of musical works, and often connects to music history.

Forming new theories would naturally be the task for universities, although we often find ourselves teaching fundamentals in a highly regulative manner. In this presentation I will address this problem and give an example as to how much of regulative music theory is not under constant critical evaluation.

Participants

Name		Institution/affiliation	E-mail
Anne Katrine	Bergby	Norges musikkhøgskole	anne.k.bergby@nmh.no
Inge	Bjarke	Syddansk Musikkonservatorium / Danish Natl. Acad. of Music	ibjarke@webspeed.dk
Hilde Synnøve	Blix	UiT Musikkonservatoriet	hilde.blix@uit.no
Maura	Capuzzo	Conservatorio Benedetto Marcello Venezia	capuzzo.maura@conservatori ovenezia.eu
Liv Astrid	Dahl	Barratt Due Musikk institutt	liv.astrid.dahl@bdm.no
Renate Ørnes	Eide	Musikkonservatoriet i Tromsø, Norges Arktiske Universitet	renateorneseide@gmail.com
Fabio	Ferrucci	Conservatorio di Musica "Arrigo Boito" - Parma	fabio.ferrucci@conservatorio. pr.it
Laura	Gorbe- Ferrer	Norges Musikkhøgskole	laura.gorbe@nmh.no
Mats	Gustavii	Musikhögskolan Ingesund, Karlstads universitet	mats.gustavii@kau.se
Synnøve Sætre	Hveem	Norges Musikkhøgskole	synnove.s.hveem@nmh.no
Jeanette	Krommen	Vågen videregående skole	jeanette.mehla.krommen@sk ole.rogfk.no
Esa	Lilja	Universitetet i Stavanger	esa.lilja@uis.no
Kirsten	Nielsen	Syddansk Musikkonservatorium	knielsen10@smksnet.dk
Theodor	Onarheim	UIS	theodor.b.onarheim@uis.no
Christian	Primberg	Kongsbakken Videregående Skole	christian.primberg@tffk.no
Lars	Rosvoll	Stavanger kulturskole	lars.rosvoll@stavanger.komm une.no
Mari	Skogly	Kristiania University College	mari.skogly@kristiania.no
Maria Medby	Tollefsen	UiT Norges arktiske universitet	maria.m.tollefsen@uit.no
Erik	Uddunge	Kungliga Musikhögskolan, Stockholm	erik.uddunge@kmh.se
Grete	Vargeid	Vinstra vidaregåande skule	grevar@innlandetfylke.no
Yelena	Wang	Nord-Østerdal videregående skole	ywang@online.no
Wibeke	Wetaas	Stavanger kulturskole	wibeke.wetaas@gmail.com

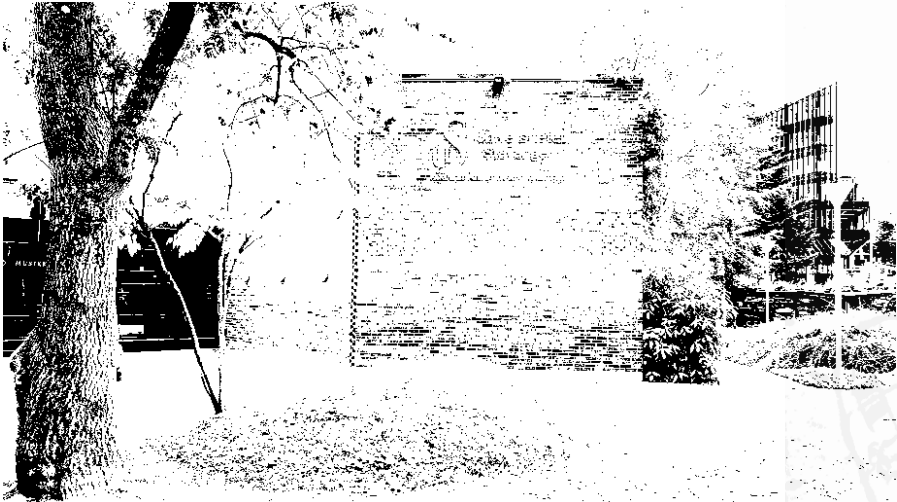
Many thanks to...

the Faculty of Performing Arts at the University of Stavanger and its leader team – the dean Harald Eikaas and the department leaders Jens T. Larsen and Stig Åge Solemsli – for their support to the conference, and the former dean Morten Wensberg for its initial approval; the UiS production team Kyrre S. Haaland, Tarjei Nygård, Agnete in't Veld Bendiksen, Elina Björnström and Marie Håland for numerous practical matters; Ranja Gärtner for logistics, Camilla Grønås for the registration system and financial administration, P.K. Svensen for changing rooms, and Theodor B. Onarheim for various important things.

Special thanks to all participants and presenters!

– The organizing committee

Notes

**Faculty of Performing Arts at the
University of Stavanger**

Campus Bjergsted, Bjergsted 1, 4007 Stavanger

Phone: 51 83 40 00, email: bjergsted@uis.no

<https://www.uis.no/nb/fakultet-utovandekunstfag-ved-universitetet-i-stavanger>